

Nineties Productions-acteur Yannick Noomen voor een 'green screen'. FOTO NEEKE SMIT

Locatietheater op internet

Oerol gaat over locatietheater. Waarom zou je internet niet als locatie kunnen zien? Nineties Productions gaat die uitdaging aan.

JACOB HAAGSMA

‘H et is een beetje surreel’, zegt Anne Maïke Mertens, regisseur van Nineties Productions. „Opgesloten in een witte tent, in de natuur. Maar het heeft ook wel iets passend. Een sluitstuk van de tijd dat we allemaal binnen hebben gezeten. Zo voelt het.”

In deze witte tent, tussen het groen op het terrein van Staatsbosbeheer bij West-Terschelling, werkt het team van Nineties Productions aan *Untitled_2021*, hun bijdrage aan het digitale programma van Oerol: *Het Imaginaire Eiland*.

Het is dus een digitale voorstelling, maar live gespeeld. Acteur Yannick Noomen speelt zijn spel voor een *green screen*, of liever een stelsel van groene schermen waarop zich in het digitale domein van alles laat projecteren.

„We noemen het nog steeds locatietheater”, zegt Noomen. „Niet noodzakelijk op Terschelling, maar in een veel abstractere wereld. We zijn het afgelopen jaar bezig geweest met de vraag: hoe kunnen we een gezamenlijk hier en nu maken, wat toch de kracht is van theater? Hoe kun je dat ook online voor elkaar krijgen? Dat internet meer wordt dan een portal om op een andere plek te komen, wat een stream vaak is?”

Internet als locatie, als plek waar je samenkomt. „Het is een onderzoek”, zegt Noomen. „Het moest in korte tijd. Dat kan alleen in de snelkookpan van zo’n residentie, dat je niet om vijf uur naar huis kan.”

Nineties Productions nam de uitdaging aan, en dat is het onderzoek. Mertens: „Hoe kan het virtuele, het digitale deel gaan uitmaken van onze theatertaal? Welke verhalen kunnen we daarmee vertellen? We willen die hybride kant graag verder ontwikkelen. Een tent in de natuur, via glasvezel verbonden met inter-

net is een symbool van dat hybride nadenken. En als je een ontvankelijke maker bent, gaat de plek waar je bent altijd deel uitmaken van je verhaal.” Als *footage*, filmbeelden uit de nabije natuur, of in de vorm van abstracte indrukken, zo bedoelt ze dat. „Je sleurt het toch mee naar binnen.”

De groep experimenteerde al acht weken lang met zo’n digitale omgeving, waarbij je zelfs, dankzij een landelijke keten, pizza’s kon bestellen: een geniale koppeling tussen de virtuele realiteit en de echte, waar mensen honger krijgen. In die virtuele wereld werden voorstellingen van andere makers gepresenteerd, maar ook concertjes. Er was zelfs een dj die vanuit San Francisco zijn plaatjes draaide. Samenkomen op afstand.

Mertens: „We deden onderzoek, samen met veel andere makers: wat kan er nou allemaal in die virtuele wereld? Het is geen theateravondje meer, het is iets anders geworden.” Noomen: „We hadden een muzikant die vanuit Mallorca zijn optreden deed. Die had echt interactie met het publiek, hij zag hoe ze keken, hoe ze luisterden.”

Zo is er per ongeluk een heel nieuwe vorm ontstaan, zegt Noomen, „die nog steeds is ontstaan vanuit het theater maken: het spelen met beeld, met compositie, met taal. Maar het heeft ineens de potentie van een nieuwe manier van verhalen vertellen.”

Dat nieuwe, dat moet je ook uit zien te leggen aan een publiek dat die taal ook nog niet kent. Mertens: „Het bevindt zich ergens in de gamehoek, in de virtuele hoek, het heeft iets van een installatie maar gebeurt

wel live, het is zeker teatraal. Je ogen zijn daar niet aan gewend. Het is zoeken: hoe vertalen we dat?”

Wat hebben ze nou geleerd van die acht weken laboratoriumwerk? Mertens: „Dat je dus gezamenlijke ervaringen kunt creëren met mensen die niet echt bij je zijn. En iedereen die achter zijn computer zit met zijn koptelefoon op heeft dezelfde immersieve ervaring. Dat is in een theaterzaal niet zo: de een zit dichtbij, de ander op de achterste rij. Daar willen we, als we weer de theaters in gaan, verder mee experimenteren.”

In *Untitled_2021* is de uitdaging nog groter. Noomen: „We willen de mens een stapje terug laten zetten, dat heeft te maken met het thema. Hoe zorg je toch voor die collectieve ervaring omdat je niet de hele tijd de acteur kunt zien? Een leuke strijd tussen de collectieve ervaring en onze wens om de mens terug te laten treden.”

Dat raakt aan het uitgangspunt van deze voorstelling, gebaseerd op het denken van feministisch ecologe Donna Haraway, en dan vooral haar boek *Staying With The Trouble*. Noomen: „Zij denkt minder hiërarchisch, minder met de mens als middelpunt.” De acteur, Noomen zelf in dit geval, probeert zich in te leven in een octopus, een zaadje, de aarde.

Mertens: „Hij probeert zijn denkvermogen uit te zetten door zich meer te verbinden met de dingen om hem heen.” *The best thinking is done by storytelling*, schreef Haraway. Noomen: „Juist door de verhalen die we elkaar vertellen, installeren zich bepaalde systemen en perspectieven. Goed en slecht. Door juist andere verhalen te vertellen, op een actievere manier dan via Netflix, kunnen we ons denken misschien wel het best veranderen. Via het impliciete.”

Untitled_2021 is vanaf 16 juni te zien op *Het Imaginaire Eiland* via www.oerol.nl

‘We willen de mens een stapje terug laten zetten’